

tísni nejvyšší, nevěda si jiné rady, kterak by si mohl opatřiti prostředky ku výživě. Právem napadá zmateční stížnost veřejného obžalobce tento výrok jednak dle čís. 9 lit. a) Šu 281 tr. ř. jako právně mylný, dovozujíc, že skutečnosti, nalézacím soudem uvedené, poukazují jen k polehčující okolnosti bídy a nouze, jednak dle čís. 5 Šu 281 tr. ř. jako neúplný. Pojem neodolatelného donucení ve smyslu § 2 lit. g) tr. zák. předpokládá tak velikou míru nouze a bídy, že tím život pachatele neb osob jemu blízkých jest přímo a nevyhnutelně ohrožen, takže není s to, by se vymknul vlivu této tísní nouze na směr jeho vůle, že tedy mu nezbyl jiný prostředek, by ušel trýzni zmírání hladem, než aby se dopustil činu trestného, o který jde. Tento stav nezbytí skutečnostmi, nalézacím soudem uvedenými, zjednan není. Nedostatečnost důvodu a vada na pravé ruce poukazují pouze k nouzi obžalovaného, a k nemožnosti, opatřiti si, čehož třeba pro život, práci obvyklou a zejména práci těžší. Nezáleží na tom, zdali obžalovaný si nevěděl jiné rady, jiného východiska ze své nouze; vždyť se po jiných způsobech, uniknouti bídě, mohl otázi jiných osob. Rozhodným je naopak, zda obžalovaný byl nedostatečností renty a nezaměstnaností ohrožen na životě bezprostředně, dále zda obžalovaný skutečně vyčerpал všechny možnosti, opatřiti si životní potřeby způsobem beztrestným, zda zejména marně pátral po takovém, s hlediska trestního zákona nezávadném způsobu výživy, a zda vůle obžalovaného po vyčerpání a selhání všech jiných východisk bezzávadných nemohla odolat vlivu nouze, její tísní. Po stránce té pak nalézací soud — jak stížnost právem vytýká — opomenul skutečnosti, že obžalovaný je svobodný a má tedy rentu jen pro sebe, že byl v době činu ve stavu podnapilém, což nasvědčuje tomu, že vydává peníze na potřeby nenaléhavé, že utrpěl úraz již v roce 1911, což poukazuje k tomu, že po více let uhájil život jinak, než páčáním trestných činů toho druhu, o který jde, a že si obžalovaný zaměstnání nehledá, což poukazuje k tomu, že nouze a bída jeho nebyly tísnivé. Tyto skutečnosti, vesměs při hlavním přelíčení na jevo vyšlé, jakož i další skutečnost, že obžalovaný žije patrně ve společné domácnosti s rodiči a sourozenci, kteří ho zajisté, byť jen nuzně, mohou podporovati, nejsou bez významu pro posouzení otázky, byl-li tu stav neodolatelného donucení ve správném smyslu shora vytčeném. Opomenutí těchto skutečností v rozhodovacích důvodech činí výrok nalézacího soudu, který vychází z nesprávného použití zákona co do pojmu důvodu beztrestnosti dle § 2 lit. g) tr. zák., nad to neúplným co do skutečností rozhodujících.

Čís. 866.

Zřízení, ustanovený soukromým zaměstnavatelem k ochraně lesa a myslivosti, nabývá ochrany Šu 68 tr. zák. teprve vzetím do přísahy okresním úřadem politickým. Ochrana vztahuje se pouze na obvod úřadu, jenž ho do přísahy vzal, ba může i uvnitř tohoto obvodu býti omezena vytčením hranic dohlédacího okrsku.

(Rozh. ze dne 30. května 1922, Rv I 472/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského jakožto

nalézacího soudu v Písku ze dne 15. února 1922, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem naznačeným v § 81 tr. zák. a přestupkem § 312 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Soud nalézací vycházel z předpokladu, že svědek Vojtěch P. byl v době a na místě činu oproti obžalovanému Václavu B. osobou naznačenou v § 68 tr. zák. jakožto hajný, obdržev dekret od hejtmanství v Písku ze dne 26. června 1919, když byl vzat do přísahy služební tamtéž dne 24. června 1919. Obžalovaný hájil se námitkou, že ochrana § 68 tr. zák. Vojtěchu P-ovi nepříslušela, poněvadž místo, kde výstup se stal, leží v obvodu hejtmanství prachatického, nikoli píseckého a že revír, v němž hajný P. proti obžalovanému zakročil, náleží k panství petrodvorskému, nikoli k panství protivínskému, pro jehož dohlédací obvod P. byl pro ochrannou službu lesní a mysliveckou hejtmanstvím píseckým vzat do přísahy a legitimován. Soud nalézací pokládá tuto námitku za lichou, vycházející z náhledu, že dekret hajného P-a nepozbyl platnosti tím, že P. byl svým zaměstnavatelem, jemuž náleží také revír oborský, přeložen z lesní služby obvodu hejtmanství píseckého do sousední lesní služby v obvodu hejtmanství prachatického, tedy z oddílu do oddílu téhož panství. Právem vytýká tu zmateční stížnost rozsudku především nedostatek odůvodnění pro výrok, že P. byl přeložen z oddílu do oddílu téhož panství, zatížený dále neúplností, poněvadž rozsudek neuvážil výpovědi svědka Otakara T-a, dle níž hajný P. má na starosti revír oborský, jenž patří k panství petrodvorskému, ani obsahu přečteného hájenského dekretu, shora uvedeného, jímž okresní hejtmanství potvrzuje Vojtěchu P-ovi, že jako ustanovený zřízenec panství protivínského pro ochrannou službu lesní a mysliveckou v dohlédacím obvodu panství protivínského složil přísahu, předepsanou ministerským nařízením ze dne 2. ledna 1853, čís. 4 ř. zák., pokud se týče ze dne 1. července 1857, čís. 124 ř. zák., následkem čehož se současně vydaným dekretem pro ochrannou službu lesní a mysliveckou legitimuje. Tyto formální vady rozsudku jsou závažny a činí jej zmatečným s hlediska čís. 5 § 281 tr. ř., poněvadž shora již dotčený právní náhled soudu nalézacího je mylný. V Čechách, kde není zemského zákona, jenž by upravoval zřízení a přísežné zaslíbení veřejné stráže jednotně pro veškerá odvětví zemědělství (jako je tomu na Moravě dle zemského zákona čís. 53 ze dne 1. května 1896, kde arci výslovně je v § 7 řečeno, že práv veřejné stráže, nabytých potvrzením a vzetím do přísahy pro ochranu zemědělství, nepozbývá se ani změnou v osobě zaměstnavatelově, ani ustanovením pro jiný obvod ochranný), a kde zákon říšský ze dne 16. června 1872, čís. 84 ř. zák. o právním postavení stráže, ustanovené na ochranu jednotlivých odvětví zemědělství, působí na základě zemského zákona čís. 76 ze dne 12. října 1875 jen v oboru ochrany kultury polní, směrodatny jsou pro posouzení právních předpokladů ochrany dle § 68 tr. zák., jde-li o osobu ustanovenou k ochraně lesa a myslivosti, vedle zásad obecných a ustanovení zákona lesního předpisy nařízení ministerstev vnitra a spravedlnosti ze dne 1. července 1857, čís. 124

ř. zák., jež odkazují k předpisům §§ 53 a 54 zákona lesního ze dne 3. prosince 1852, čís. 250 ř. zák. a k ustanovením nařízení ministerstva vnitra a spravedlnosti ze dne 2. ledna 1854, čís. 4 ř. zák. o zřizování a přísežném zaslibování personálu pro ochranu myslivosti. § 3 posléze uvedeného nařízení ministerského propůjčuje personálu, vzatému do přísahy pro ochrannou službu lesní a mysliveckou nebo jen pro tuto (stejně jako ustanoveno v § 53 zákona lesního ohledně personálu, vzatého do přísahy pro ochrannou službu lesní), v dotyčné službě povahu stráže veřejné, s právy, příslušejícími dle zákonů vrchnostenským osobám a civilním strážím naznačeným v § 68 tr. zák. Podmínkou ochrany § 68 tr. zák. je tedy především při personálu, ustanoveném k ochraně lesa a myslivosti zaměstnavatelem soukromým, k žádosti zaměstnavatelově (§ 52 zák. les., § 1 cit. nařízení čís. 4 ex 1854) okresní politickou správou za podmínek a dle předpisů cit. nařízení čís. 124 ex 1857 předsevzaté vzetí dotyčného zřízení do přísahy. Přísaha vykonává se pro ochranu lesa dle formuláře sepsaného v příloze A. § 52 lesního zákona. Dle něho přísahá zřízenec, že lesní majetek, ochraně jeho svěřený, vždy s největší bedlivostí a věrností bude hlídati a ochraňovati.... a že vždy náležitě vydá počet ze statku, jemu svěřeného. Podobně zní přísežní formule pro personál myslivecký. Teprve vzetím do přísahy dostává se zřízení pro ochranu lesa a myslivosti autorisace mocí státní, aby, šetře zájmů svého zaměstnavatele, sloužil také zájmům veřejným na ochraně lesa i myslivosti, a spolu vzhledem na jeho službu těmto veřejným zájmům, zračícím se v zákonné úpravě hospodaření lesního i výkonu práv myslivosti, i zvláštní ochrany, pokud zřízenec vykonává vrchnostenský příkaz, nebo svůj úřad nebo svou službu. Ovšem, úkon vrchnostenský je jednáním, plynoucím z kompetence, k výkonu příkazu vrchnostenského a ku zřízení podmínek zmíněné ochrany osoby, vrchnostenský příkaz nebo službu v zájmu veřejném vykonávající, náleží věcná a místní příslušnost zřízencova, jenž v tomto ohledu je na roveň veřejnému úředníku. Poněvadž zmíněné autorisace i ochrany nabývá zřízenec služby lesní a myslivecké vzetím svým do přísahy okresním úřadem politickým, je patrné, že může mu tato ochrana býti propůjčena jen pro obvod příslušnosti a působnosti toho okresního úřadu politického, jenž zřízenec do přísahy a slibu vzal, ba že může i uvnitř tohoto obvodu býti omezena vytčením místních hranic dohlédacího okrsku. Proto také ministerstvo orby, dorozuměvši se s ministerstvem vnitra, výnosem ze dne 25. ledna 1883, čís. 12.188 ex 1885, poučilo místodržitelství ve Vídni v otázce působnosti přísah, složených personálem mysliveckým, při přeložení do revírů jiných, ležících v jiném okrese politickém, v ten smysl, že účinnost vzetí do přísahy může se vztahovati pouze na území, pro které majitel honitby orgán dozorčí ustanovil a politickému úřadu ohlásil, a že, omezil-li při tom majitel honitby ustanovení orgánu dozorčího na některý ze svých revírů, bude při přeložení orgánů do revírů jiných i tehda nutno znova orgán dozorčí vzít do přísahy, leží-li nový okrsek dozorčí v tomtéž politickém okrese. Jsou-li tedy správná shora dotčená skutková tvrzení obžalovaného a zmáteční stížnosti, o čemž rozsudek zjištění neobsahuje, nepožíval Vojtěch P. v době a na místě výstupu ochrany § 68 tr. zák. a nebyl způsobilým předmětem veřejného násilí ve smyslu § 81 tr. zák. ani přestupku § 312 tr. zák.